

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

до проекту Закону України
Про фінансові послуги та фінансові компанії
реєстр. № 5065 від 15.02.2021

11 березня 2021 року
протокол № 59

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 11 березня 2021 року (протокол № 59) розглянув проект Закону України про фінансові послуги та фінансові компанії (реєстр. № 5065 від 15.02.2021), внесений народними депутатами України Гетманцевим Д.О. та іншими.

Законопроект покликаний створити можливості для розвитку фінансових установ у різних сегментах, стати підґрунтям для приведення вимог щодо їх діяльності, регулювання та нагляду за ними до міжнародних практик, що дозволить забезпечити функціонування ефективного ринку фінансових послуг, як невід'ємної частини економіки України, надасть можливість для зростання особам, які надають фінансові послуги та забезпечити при цьому достатній рівень захищеності їх клієнтів.

Законопроектом передбачається якісне та концептуальне оновлення редакції Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" з метою закріплення нових підходів до регулювання відповідних ринків фінансових послуг та діяльності відповідних фінансових установ.

В частині загального регулювання ринку фінансових послуг пропонується:

1) осучаснення та розширення термінології, яка використовується у законодавстві щодо регулювання ринків фінансових послуг;

2) встановлення обмежень щодо розповсюдження положень закону на надання фінансових послуг в межах загальнодержавних та місцевих бюджетних програм, з метою підвищення ефективності їх застосування та спрощення регулювання відповідних суб'єктів;

3) закріплення принципів надання фінансових послуг та захисту прав клієнтів (споживачів) з метою забезпечення функціонування прозорого та конкурентного ринкового середовища;

4) розширення положень щодо обов'язку надавача фінансової послуги стосовно надання повної та комплексної інформації про свою діяльність та весь спектр фінансових послуг, які ним надаються, у зрозумілій формі без спроб штучного ускладнення сприйняття такої інформації;

5) встановлення вимог не лише до реклами фінансових послуг, а й до будь-якої іншої форми поширення інформації про фінансові послуги з метою максимізації захисту клієнтів від неправдивої та/або маніпулятивної інформації;

6) посилення норм щодо захисту прав клієнтів при укладенні договору, зокрема щодо заборони зміни в односторонньому порядку не лише відсоткової ставки, а й будь-яких інших платежів або встановлення нових платежів, порядку укладення договорів в дистанційній формі та/або шляхом приєднання;

7) запровадження поняття "таємниця фінансової послуги" як спрощеного аналогу банківської таємниці, встановлення режиму її захисту та розкриття фінансовими установами та регуляторами;

8) виділення семи видів діяльності на ринку фінансових послуг, щодо яких здійснюється відповідне ліцензування та регулювання;

9) запровадження можливості існування "регуляторної пісочниці" - тестового середовища для інноваційних компаній з обмеженими масштабом функціонування задля забезпечення захисту їх клієнтів;

10) опис можливих шляхів залучення надавачами фінансових послуг коштів із встановленням заборони їх залучення на масовому ринку у вигляді вкладів для всіх установ, крім банків та кредитних спілок, а також запровадження інституту кваліфікованих інвесторів, які мають змогу інвестувати у діяльність фінансових установ у разі відповідності встановленим критеріям;

11) встановлення положень щодо зовнішнього аудиту фінансових установ та порядку взаємодії Національного банку України із аудиторськими компаніями;

12) закріплення положень щодо аутсорсингу, як виконання третіми особами функцій або окремих процесів надавача фінансових послуг, із визначенням порядку взаємодії між ними, розподілу відповідальності та ролі регулятора;

13) запровадження можливості існування саморегулювних організацій учасників ринку;

14) встановлення завдань, принципів та методів державного регулювання діяльності з надання фінансових послуг, а також відповідних обмежень;

15) можливість застосування під час здійснення нагляду професійного судження регулятора із відповідними запобіжниками;

16) визначення нагляду за ринковою поведінкою як механізму контролю якісних показників діяльності надавача фінансових послуг, зокрема в частині

дотримання вимог щодо захисту прав споживачів;

17) розширення сфери дії Кредитного реєстру Національного банку України крім банків на інші фінансові установи з метою покращення управління ризиками та захисту клієнтів від надмірного боргового навантаження.

В частині регулювання діяльності фінансових компаній та ломбардів пропонується:

1) визначення переліку фінансових послуг, які можуть надаватися фінансовими компаніями та ломбардами, та можливості їх суміщення;

2) встановлення обмежень щодо діяльності фінансової компанії, можливість здійснення нею іншої діяльності ніж надання фінансових послуг;

3) особливості діяльності ломбардів, зокрема кредитування лише під заставу, порядок збереження заставного майна, обмеження обсягу вимог до позичальників вартістю застави тощо;

4) особливості відкриття відокремлених підрозділів, а також філій іноземних фінансових установ в Україні;

5) диференціація вимог до капіталу фінансової компанії та ломбарду залежно від видів та кількості фінансових послуг, надання яких планується;

6) вимоги та обмеження щодо найменування фінансових компаній та ломбардів;

7) порядок ліцензування фінансових компаній та ломбардів, перелік відповідних документів, причини відмови у видачі ліцензії та наслідки такої відмови;

8) порядок та підстави зміни обсягу ліцензії фінансової компанії або ломбарду (збільшення або зменшення кількості видів фінансових послуг, право на надання яких має особа);

9) вимоги до структури власності фінансових компаній та ломбардів, а також їх власників істотної участі, та порядок перевірки їх відповідності таким вимогам;

10) загальні вимоги до керівників фінансової компанії або ломбарду, і порядок їх погодження Національним банком України, вимоги до корпоративного управління та системи внутрішнього контролю фінансової компанії або ломбарду;

11) порядок і обсяги інформування фінансовою компанією та ломбардом Національного банку України про свою діяльність;

12) особливості аутсорсингу функцій або процесів фінансових компаній або ломбардів;

13) встановлення обсягів даних, які отримуються фінансовими компаніями та ломбардами та передаються ними до кредитного реєстру Національного банку України;

14) повноваження Національного банку України у сфері здійснення нагляду

за діяльністю фінансових компаній, в тому числі підстави та порядок застосування коригувальних заходів та заходів впливу;

15) особливості реорганізації фінансової компанії та ломбарду;

16) підстави та порядок повного або часткового анулювання ліцензії на діяльність фінансової компанії або ломбарду.

Крім цього, законопроектом пропонується внести зміни до низки законодавчих актів України, які кореспондують з пропонованими законопроектом положеннями.

В той же час, деякі положення законопроекту потребують уточнення. Зокрема необхідно виключити надмірну дискрецію Національного банку України при здійсненні позапланових інспекційних перевірок у частині підстав та строків таких перевірок.

Необхідне уточнення положення, які визначають регулювання Національним банком України допоміжних послуг та послуг, які можуть передаватися фінансовою установою на аутсорсинг.

Потребують додаткового узгодження також положення законопроекту, що стосуються внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку № 16/03-2021/84269 від 10.03.2021 висловлює зауваження до поданого законопроекту.

Національний банк України у своєму висновку № 18-0009/19896 від 10.03.2021 зазначив, що законопроект підтримується Національним банком України.

Враховуючи важливість зазначеного питання для розвитку ринків фінансових послуг, Комітет просить включити проект Закону України про фінансові послуги та фінансові компанії (реєстр. № 5065 від 15.02.2021) до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

З огляду на зазначене та керуючись положеннями статей 108, 114, частини першої статті 116 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", **Комітет просить вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) проект Закону України про фінансові послуги та фінансові компанії (реєстр. № 5065 від 15.02.2021), внесений народними депутатами України Гетманцевим Д.О. та іншими, **прийняти за основу;**

2) надати доручення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики доопрацювати зазначений законопроект відповідно до частини 1 статті 116 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" щодо внесення змін до тексту проекту стосовно погодження між нормами

законопроекту та новоприйнятого Закону України "Про фінансовий лізинг" 1201-ІХ від 04.02.2021.

2. Доповідачем від Комітету визначено Голову підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Рєпіну Е.А.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

Вик. Боцула Т.А.
т. 255-31-01

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ГЕТМАНЦЕВ ДАНИЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000006743D0087F6A301
Дійсний до: 17.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/03-2021/87733 від 11.03.2021

